

بررسی اثر اکسی توسین بر تراوشات واژنی میش های نژاد زندگی نقش آن در تسهیل تلقیح مصنوعی

رضا مسعودی^{۱*}، حمید کهرام^۲، احمد زارع شحنه^۳

۱ و ۲ به ترتیب دانشجوی دکتری تخصصی، استادیار و استاد گروه علوم دامی، پردیس کشاورزی و منابع طبیعی، دانشگاه تهران

Rezamasoudi@ut.ac.ir

چکیده

هدف از این تحقیق بررسی اثر تزریق درون عضلانی و درون وریدی دوزهای مختلف اکسی توسین بر ترشحات واژنی میش های نژاد زندگی در انتهای فصل تولید مثلی بود. در این مطالعه ۶۳ میش سه تا چهار ساله با وزن ۵۰ تا ۵۵ کیلوگرم از نژاد زندگی به طور تصادفی انتخاب و به هفت گروه مساوی تقسیم شدند. گروه اول به عنوان گروه شاهد انتخاب شد و هورمونی دریافت نکرد. شش گروه باقیمانده به دو دسته تزریق درون عضلانی و درون وریدی تقسیم شدند و در هر دسته میش ها در سه سطح ۶۰، ۸۰ و ۱۰۰ واحد، هورمون اکسی توسین را دریافت کردند. قبل از تزریق هورمون و ۱۰ تا ۱۵ دقیقه پس از تزریق، میزان تراوشات واژنی اندازه گیری شد. نتیجه این که تزریق عضلانی و وریدی اکسی توسین با دوز بیشتر از ۶۰ واحد باعث افزایش تراوشات واژنی در میش های نژاد زندگی می شود. این افزایش تراوشات به دلیل افزایش لغزندگی سرویکس و واژن، امکان تلقیح مصنوعی درون رحمی از طریق سرویکس را در میش آسان تر می کند.

کلمات کلیدی: اکسی توسین - میش زندگی - سرویکس - مایعات واژنی

مقدمه

ساختار آناتومیک سرویکس در گوسفند دارای خاصیتی منحصر به فرد است که معمولاً از تلقیح مصنوعی و انتقال رویان از طریق سرویکس جلوگیری می کند. سرویکس میش نسبتاً دراز می باشد و از لوله ای فیبری از بافت پیوندی تشکیل شده است. طول سرویکس تحت تاثیر عوامل مختلفی مانند نژاد، تعداد زایش، سن و شرایط فیزیولوژی قرار دارد. با افزایش سن و تعداد زایش طول و قطر سرویکس افزایش می یابد. میانگین طول کانال سرویکس ۶/۵ تا ۶/۷ سانتی متر می باشد (۵، ۸). اگرچه طول سرویکس در دامنه ۵/۵ تا ۱۰ سانتی متر است که نشان دهنده وجود تفاوت بالای میان افراد است (۶). بخش داخلی سرویکس دارای ۴ تا ۷ حلقه است که به عنوان سدی در برابر ورود عوامل خارجی عمل می کند (۳). معمولاً حلقه دوم و سوم برخلاف مسیر حلقه اول است. مجرا در سه حلقه اول سطوح باریکی دارد و پیپت تلقیح مصنوعی به ندرت بیش از یک سانتی متر نفوذ می کند (۴). بر طبق مطالعات بافت شناسی سرویکس، حلقه های داخلی سرویکس مهمترین مانع در برابر ورود پیپت تلقیح مصنوعی می باشند (۶). به ورود پیپت به حلقه دوم و سوم سرویکس نفوذ می گویند. میانگین نفوذ از گل دهانه سرویکس تا حلقه دوم در بره ها حدود ۲۶ میلی متر و در میش های بالغ ۴۳ میلی متر می باشد (۹). تلقیح مصنوعی در گوسفند به طور معمول با اسپرم تازه و از طریق سرویکس انجام می شود. درصد باروری در این روش حدود ۴۰ تا ۶۰ درصد است (۱، ۲). تلقیح مصنوعی با اسپرم تازه با محدودیت هایی از قبیل کمبود قوچ با ویژگی های خاص در گله، گرفتن همزمان اسپرم و تلقیح در گله، عدم امکان استفاده مفید از